

Шўм-чон изолык

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 10-шо (150) №, 2025 ий октябрь

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший митрополит Иоанн благословитлымыже почеш

ГОСПОДЬ МЕМНАМ ЧАМАНЫЖЕ

РОССИЙШТЕ АЙЫК ЙÜЛА КЕЧЫМ ПАЛЕМДЫМЕ ГОДЫМ СВЯТЕЙШИЙ ПАТРИАРХ КИРИЛЛЫН ЎЖМАШЫЖЕ

11 сентябрьшише Тынеш пуртышо Иоаннын вуйжым руалме осал пашам Святой Черке шарна да Евангелийшише мом возымым ушеш пышташ ўжеш. А туштыжо айдемын але порылан, але осаллан ўшанле улмых жерген ойлалтеш.

Господь ончыч Толшо Иоанн Юмылан чот ўшанле лийин да колымаш лўдыкшо ончылнат Тудын деч коранын оғыл. Ирод кугыжат ўшанле улмаш, но Господьлан оғыл, а шкенжын шонен шуктыде товатлыиме мутшылан. Иродиада ватыже пророкым пушташ амалым кычалын (ўдиржылан пророкын руалме вуйжым йодаш күштен). Ирод шўлыканын, но шочмо кечыштыже пырля кочкын-йўйиншинчыше-шамыч ончылно шкенжын чапшым арален кодаш манын, ораде товатлымашыжым вашталтен оғыл. Иоаннын святой ең улмыхым раш пален гынат, вуйуштыжо арака дene лугалтше лийин да кўлеш семын шонен моштен оғыл.

Сирахын эргыже, ушан Иисус, каласен коден: «Йошкар арака айдемын чонжым веселандаш пулалтын, но тудым шуко йўмё дene кугу ойго лиеш» (Сир. 31:32-34). Айык уш-акылан улмайна годым ме чын ден шоям ойырен моштена, сай шонымашым ильшыш пуртена, уда кумылшупшаш ваштареш кучедалына да осал пашам ыштыме деч шкенам сорлыклен кертына. Кажне христианлан тыге

илыман, вет ме тидлан ўжмө улына.

Господь ончыч Толшо Иоанном пушташ могай осал койышын таратымыжым ойганен шарнен, Руш Православный Черке тидым уло Российской Айык йўла кечыже семын палемда, ең-шамычлан яндар уш-акылым, поро шўм-чоным, шкем шот дene кучимашым аралаш кўлмым кажне ийин ушештара.

Шочмо элыштына пытартыш ийлаште руштыктарыше йўышдентамакым калық шагалрак наледа, тидыже мемнам куандара, но осал шонымашан ең-шамыч уш-акылым ангыртарыше вес тўрлө уда веществам шаренак шогат. Кызытсе жапын ятыр лўдыкшыжё ваштареш шоген керташ манын, уда кумылшупшаш ваштареш шогаш тунемман, тидым кажне кечын сайн шарныман да пэнгыде лийман.

Апостол Павел каласен: «Айык шонымашан лийза, чын корныш пўртылза да языкым ида ыште» (1 Кор. 15:34). Чот чаманыше Господь мемнамат чаманыже, святой Иоанн Предтечын сўрвалымыж дene мыланнат шот дene илаш полшыжо, ильшнан чыла кечылаштыже да чыла корныштына мемнам аралыже!

+КИРИЛЛ,
Москон да уло Русын Патриархе

МЛАНДЫМБАЛНЕ ЙЁРАТЕН ИЛАШ ТУНЕММАН

Марий священномученик-влакым пагален шарныме кечын, 19 сентябрьыште, Ежово селасе Мироносиц монастырыште эртыше Юмын литургийым кок владыка: Йошкар-Ола ден Марий Элын митрополитше Иоанн да Волжск ден Шернурын епископшо Феофан – пырля служитлен.

Архипастырь-шамыч дene пырля Йошкар-Оласе епархиальныи советын секретарьже иерей Георгий Колотов, монастырын клирикше иерей Михаил Лежнин да Йошкар-Ола ден Волжск епархийласе духовенстве кумалыныт. Черке мурым регент Надежда Поздееван вуйлатыме «Благовест» хор мурен.

19 сентябрьыште уло Черке Архистратиг Михаилын Хони кундемыште ыштыме чудыжым шарна, а обительисе храмын ик приделжым ты Архистратиг лүмеш святитлыме, сандене ыштыте эшепрестольный пайрем палемдалтын. Йывыртен пайремлаш вес амалат уло, вет осыгечынже Юмын Аван Мироносицкий иконыж дene кундемна мучко гүжлен эртыше кугу крестный ход мучашлалтын. Святыне шке верышкыже – монастырысе храмыш – пёртылын. Юмылан кумалме годым Иисус Христосын Эн святой Аважлан, тыгак Архангел Михаил ден Марий священномученик-влаклан моктеммуро йонген.

Литургий деч вара, Евангелийым лудын, святой

вўдым шыжыктен, храм йыр крестный ход дene эртенит. Владыка Иоанн кумалаш толшо-влаклан шке архипастырь шомакшым ойлен:

– Таче ме ты святой обительыш – Юмын Эн яндар Аважын суртышкыжо – йывыртен погыненна да духовный куан дene темынна. Вет Тудо, Пылпомышысо мемнан Аvana улмыжым уэш пенгыдемден, Царевококшайск олам, воктенысе ялла ден селалам святитлен эртен, Шке ильме верышкыже пёртылын. Мемнан кугезына-влак ты юмона дene шкенан кундемыште да Козьмодемьянск велне веле оғыл, тыгак Шупашкар ден Цивильск марте коштыныт. Ончычсо наслеңик-шамычын йёратен шуктымо духовный традицийыштым меат она мондо, кертмына семын шуяш тыршена. Моктен мурымо Аvana мемнам чамана, сулыкеш да ильшице уда кумылшупашаш амыргыше ең-влакым яндарешта, чонышко волгыжым пурта. Юмын Эн яндар Аваже ожно Алексий кугыжан указше почеш рүдө Моско олаш шумеш коштын, туштат Шке поро полышыжым шуко енглан пуэн. Малыше намыснам помыжалтараш манын, кызытат кажне ең деке шуэш. Кумшүдöй ий наре ильме верыштыже Тудо чыла еңгым йёратен вашлиеш, чоныштым лыпландар, сай шонымашым пуа, вет Тудо тыштат Царице, Вуйлатыше да Игумения. Тудо чылажымат Шке кидыштыже куча, толшо кажне еңгым ончыкылык ильши корылан супландар, Чылажымат пүршүш Юым чапландарен, Тудын пуымо ыресшым ильшиштына ўнгышын нумалаш туныкта. Ме, Тудын шочышко-влак, ты лүмым яндарын нумалаша улына, Утарыше Христослан таум ыштен, духовный куан дene темын, Тудын Эн яндар Аважым архангелын поро уверже дene моктена: «Юым Шочыктышо Үдүр, йывырте, Поро Пүримашан Мария, Тый денет Юмо».

Тыгак ме таче ты святой обительин Пылпомышысо аралышыжым – Юмын Архистратигше Михаилым – моктена. Тудо ты святой верыште лектын шогышо түрлө алгаштарымаш деч чылаштым арала. Тачысе кечын ме тыгак эше марий священномученик-влакым пагален шарнена, нуну мемнан Марий мландинам шке вўрышт дene святитленит. Уло

кундеңнам да ты святой обительным сотемдараш полышо святойна-влак ончычшо мемнан гаяк тыглай айдеме лийыныт, но неле жап годым Юмын чапше верч пентыдын шогеныт да шке илышыштым чаманен оғытыл. Нуно мыланна ик сугынным пуэн коденыт, тидым Господынын шомакше дene каласаш лиеш: «Иолташыж-влак верч илышыжым пүймо деч кугу йөрратымаш иктынат уке» (Ин. 15:13). Илышын негизшe – йөрратымаш, тудо ончыкыжым Господь дene ушнен илымашын образше. Святитель Феофан Затворник ойла: «Мланымбалне йөрәтен илаш она тунем гын, кузе ме ончыкыжым йөрратымашын негизшын – Утарыше Господь Иисус Христосын – ўмбакыже ончалын кертына?» Сандене ме тыште, мланымбалне, улмына годым тидлан тунемшаш улына, эн чотто Господынын, Юмын Эн яндар Аважым йөрратышаш улына, ты порылых дene темын, чыла лишылнам йөрратышаш улына.

ПОШКУДО КУНДЕМ ГЫЧ – КУАН УВЕР!

Высокопреосвященнейший Кирилл, Озан⁺ден Татарстын митрополитше, 16 сентябрьыште Татарстан кундем Пестречинский районисо түнг эмлымверын терапевтический корпусыштыко почмо домовой храмын марий священномученик Адриан Троицкий лүмеш святитлен. Пестрецы кундемисе Православийн у историйштыже ты кугу пашам чот ойртемалтше случай семын аклат. Икымше гана Юмын литургийим эрлашын, 17 сентябрьыште, служитленыт, черле ең-шамыч, сулыкым касарен, Пырчесым подылыныт.

Эмлымвер пеленысе черкым марий священномученик Адриан Троицкий лүмеш святитлыме амалым күчкүйн умылтарена. Ончыкылык святойна Озан⁺ губерний Чистополь уездыште диаконлан служитлыше Александр Троицкийн ешыштыже 1872 ий 12 июниншто шочын. Шупашкарье духовный семинарийим тунемлектын, псаломщикланыштен. 1902 ийыште Озан⁺ Духовный семинарийин комиссийже ончылно диаконлан экзаменым кучен. Вес ийжин диаконлан шогалтымекышт, 1904 ий гыч 1910 ий марте Пестрецы селасе черкыште служитлен. Вара священниклан экзаменым кучен да, ты саныш кид пыштыме йүлам эртимекше, тудым Озан⁺ губерний Царевококшайск уездыш пурышо Михайловко селасе Троицкий храмын настоятельжылан шогалтеныт. 1937 ийиште калык тушман семын арестоватлымешкышт тыште служитлен.

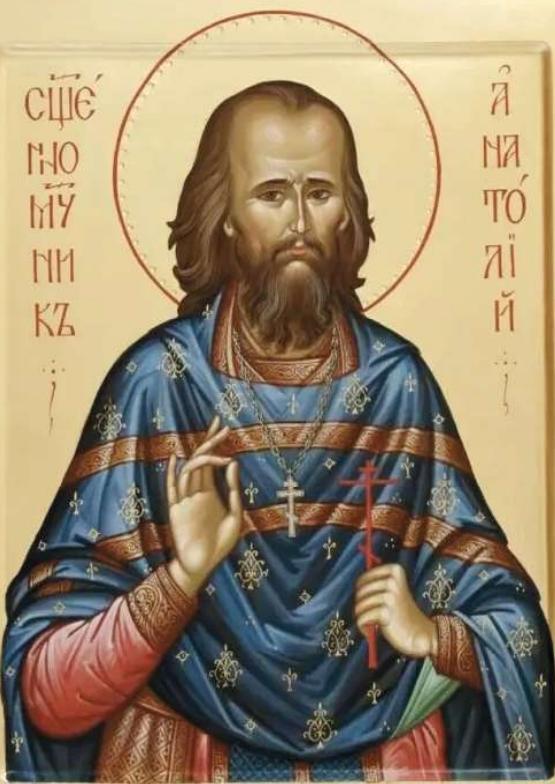
Священномученик Адриан Троицкийым ынде шочмо кундемже деч тораште оғыл верланыше Пестречинский районыштат сайын палаш да неле годым тудым сёрвалаш түңалыт. Канонизироватлыме святой-влакым йодмо шотышто ик старец шукерте оғыл тыге умылтарен: «Нуным але шагалын палат да шагалрак ең нуным сёрвала, сандене нуно паша дene чот шыгыремдыме оғытыл да вашкерак полшен кертил!»

Владыка Иоанн пырля служитлыше епископ Феофанлан Марий кундемыште Православный верам пентыдемдыме архиастырь служеништыже Пылпомышысо Царицын поро полышыжым тыланен.

Владыка Феофан митрополит Иоаннлан да пайремыш тольш чыла еңлан ты кечин пырля кумалме куаныш ушнымышлан кугу таумыштен-да Господь Иисус Христос Шке Аважын молитважлан кёра мыланна Шке чаманымашыжым почеш, неле илыш корныштына пентыдемда, капден чон тазалыкым пua манын кумыланден.

МАРИЙ КАЛЫКЛАН КУГУ СУАПЫМ ЫШТЕН

Марий священномученик Анатолий Ивановский 1863 ий 16 февральыште/1 мартаыште Виче губерний Яранг уезд Какшанмучаш (Пектубаево) селасе священник Дмитрий Иванович Ивановскийын ешиштыже шочын. Кум ияшак тулыкеш кодшо йочам Масканур селаште служитлыше священник чүчүжө Евфимий Ивановский ден тудын Елисавета Келсиевна пелашиже ашнаш налыныт.

Рвезе изинекатысе черкыште мурен. Икана шке епархийже мучко терген кошто архиерейын шинчашкыже пернен. Владыка тулык рвезым Виче (Киров) олашке намиш күштен, тусо Духовный семинарийыште тунемаш суапландарен. Тунеммыж годым Анатолий Ивановский архиерейын хорыштыжо мурен. Тунем пытарымек, Яранг уезд Салобеляк селасе Троицкий черкыште кум ий наре псаломщиклан ыштен, эше черке школышто йоча-влакым мураш туныктен. Ончыкылык пелашиже Юлия Михайловна туштак туныктен. Анатолий Дмитриевич скрипкам сылнын шоктен, оркестр дene пырля музикальный касым эртарен.

1887 ийыште Озан университетыш тунемаш пурмыж деч ончыч Яранг шүгарла пеленысе черкыште ныл тылзе псаломщиклан ыштен. Университетыште кум ий тунемmek, черланен да тунеммим шке кумылын чарнен. Озаныште, вара Алабогысо да Чистопольысо черкыласе хорлаште мурен. Юлия Михайловнан ачаже Шулко селаште

священниклан служитлен, сандене самырык еш икмыньяр жап тыште илен. Вара Яранг деч тораште оғыл верланыше Знаменский селаш кусненыйт, Анатолий Дмитриевич тусо ўдырамаш монастырыште куд ий наре псаломщиклан ыштен.

Ончыкылык священномученик Анатолий Ивановский ты селаште илымыж годымак марий калыклан пеш кугу суапым ыштен. Пелашыж ден коктын шке портешышт школым почыныт. Тушто 37 ўдыр тунемын, 30 ўдыржө марий еш гыч лийин. 1900 ийыште «Вятские епархиальные ведомости» журналын 24-ше номерышты же Юлия Михайловна ден полышкалышыжлан таум ыштен возеныйт: «Нунын йөрөтөн ончымышт да тыршен туныктымыштлан кёра черемис-влак шке ўдырыштым школыш пуш кумыланыныт. Моло-влакланат нунын семын тыршаш күлеш».

1901 ийыште Анатолий Ивановским ончыч диаконлан, вара священниклан шогалтеныйт да Вўрзым уездысе Салтакъял селасе черкыш колтеныйт (қызыттиде села Марий Элысе Кужэнгер районын пур). 1852 ийыште чоңымо тусо Казанско-Богородицкий черкыште Анатолий ача 17 ий служитлен, тыгак верысе школлаште пашам ыштен, южо школжым шкеак вуйлатен. Матушка Юлия тыштат ўдыр-влаклан школым почаш полшен. Шкеныштын ешиштат шым ўдыр да ик эрге шочыныт: Вера (1894), Нина (1895), Феофания (1897), Ольга (1900), Людмила (1903), Наталья (1905), Александра (1907), Всеволод (1909).

Анатолий ача служенийжым ўшанлын шуктен, шкеже пеш шымда улмаш, а Юмылан ўшанымашыже пентыде лийин. Ен-влакат тудым пагаленыйт, вуйлатыше-шамычат акленыйт. Сайын служитлымыжлан тудым 1905 ийыште набедренник, а 1913 ийыште скуфья дene палемденыйт. Церковно-приходской школ-влакым почмылан 25 ий темме лўмеш шарнымаш медаль да Романовмыт ешин 300 ий кугыжаланымышт лўмеш нагрудный знак дene наградитленыйт.

Чылт вучыдымын революций пагыт толын шуын да калык пудыранен, священнослужитель-влакым поктылмаш чот тарванен. Фронтышто чех-влакын талышнымаштым ужын, нунылан совет армий ваштареш шогаш духовенство полша манын титаклен, ЧК ятыр олалашке телеграммым колтен. Контрреволюций ваштареш кучедалше Вўрзымысё (Уржумыс) комиссий агитацийм нангайыше чыла попым арестоватлаш да титаклымаш протокол дene 1918 ий сентябрь-октябрь тылзылаште Комиссийиш намиш, а ваштареш шогалаш тёчышым верешак лўен пушташ күштен.

Анатолий ачан тыршен служитлымыже, Юмылан чот ўшанымыже, калыкын пагалымашыже южо енын шыдыжым луктын. Салтакъялыштат

икмыньяр ең ты священникым корандымым вучен илен. Вер гыч «сигнал» толмек, 1918 ий 17/30 сентябрьыште Анатолий Ивановскийым Вўрзым уездын Чрезвычайный следственный комитетше арестован. Тудым «шке проповедьше дene совет власть ваштареш агитацийым нангайыше белогвардеец» манын лўмденыт.

Токтайбеляк, Шернур, Орлоп, Косолоп, Марий Пыламарий гоч эртен, 3 октябрьыште Вўрзымыштолын шуыныт. Камерыште латкумытын шинчымышт, шке шижмашыштда мом шонымышт нерген Анатолий ача шке дневникешыже возен, Юмо полшымо дene ты дневник аралат кодын. Камерыште улмышт годым Юмын литургийым служитлынеже улмаш, но тудлан тидым ышташ пуэн огытыл. Туге гынат тудо ең-влаклан У Сугыным, Феофан Затворникин туныктыйжым да А.П. Чеховын возымыхым лудын.

Допрос годым батюшка шкенжым пеңгүйдүн кучен. «Черкым кугыжаныш деч ойырымым тый кузе ончет?» йодышлан тудо манын:

— Тыге ыштыме дene кугыжаныш власть Юмын порылыкшо деч посна кодын. Мый власть ваштареш ойлен омыл. Шке пашамым шуктен, Патриарх Тихонын ўжмашыжым лудынам. Кеч-могай власть христиан туныктимашеш негызлалтшаш.

Анатолий ачам эрыкыш лукташ йодын, Салтакъял калык прошенийим возен. 23 сентябрьыште/10 октябряште диакон Иоанн Иванов ден псаломщик Федот Ефремов совет власть органыш прошенийим колтеныт: «1918 ий 17/30 сентябрьыште Салтакъял селасе священник Анатолий Ивановскийым военный-влак арестованыт да Вўрзымисо казаматыш нанггаен петреныт. Могай амал дene тидым ыштеныт, ме але марте умылтарен она керт. Анатолий Ивановский аchan койыш-шоктышыжымша, ме закон ваштареш шогымыхым нигунам ужын онал. Политический темылан никогай проповедым ойлен огыл, религиозный туныктимашым веле колыштынна».

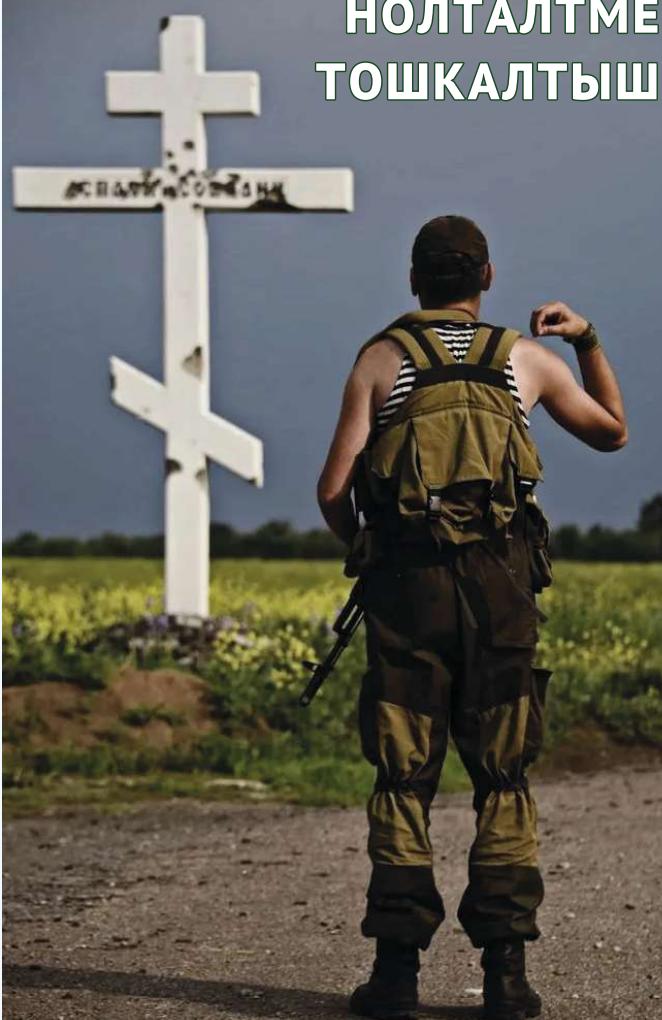
Порым шонен возышо-влакын мутыштым тунам колыштын огытыл. Лўен пушташ манын, 18 октябряште пунчалым луктыныт, а 30 октябряште тиде осал пашам Вўрзым воктенак шуктеныт.

РСФСР-ын 1991 ий 18 октябряшце «О реабилитации жертв политических репрессий» законжын 3 ден 5 статьяже-влаклан энгертен, Киров областьын прокуратурыжо 1992 ий 1 июльышто А.Д. Ивановскийым реабилитирован. Иерей Анатолий Ивановскийым священномуученикликыш пурташ манын, 2008 ий 23 июняшто Руш Православный Черкын Синодшо пунчалым луктын!

Анатолий Ивановскийым

30 октябрьыште Марий кундемыссе чыла черкылаште пагален шарнат, а тудым лўен пуштмо верыш Вўрзым ола гыч крестный ход дene коштыт, вет Анатолий ача уло Руш Черкын, тыгак Марий да Виче священномуученик-влакын погынышкышт пурталтын.

ЫРЕС – ПЫЛПОМЫШЫШ НЁЛТАЛТМЕ ТОШКАЛТЫШ

Илышыште айдемылан мом чытен
лекташыже логалеш, тидым вес семынже
«Юмын пумо ырес» маныт.

Поро Юмо ыресым кажныжлан вийже шутымо семын ойыра. Юмо тудым енглан мланымбалне лўмыннак орланашыже огыл пуа. Айдеме шкенжын сулыкан илышыжлан кёра тамыкыш логал кертеш гын, ыресын полшымыж дene тудлан Пылпомышышкуснашыжейёнанракли же манын пуа, вет ырес – тиде Пылпомышыш нёлтатмеме тошкалтыш. Ойгым, черым чытымына годым ме тусо поянлык погымо верыш шке ужашнам оптена. Тидым палыше ең нельлык толмо годым Юмылан ок ёпкеле, а сенген кертшаш изирак ырес пултын манын, Юмым чапландараш тўнгалиш. Лушкыдырак енжат тыге ышташ тунемына гын, тисе илышыштак йывиртен кертына, вет вес тўняш куснена гын, тусо духовный «пенсий» ден «ик гана тўлыман пособийна» кунар-гынат погына. Тушто, Пылпомышто, Юмо мыланна Шкенжын ойырымо вержым ямдыла. Мыланна логалше нельлык деч утараш йодына гын, тиде нумалтышым Юмо вес енглан кусара, вес тўнясе илышлан пултшаш сайжат тудланак кусна. ыреснан могай улмыхым шкеак чытена гын, Юмо мыланна духовный процентымат ок чамане. Преподобный Паисий Святогорец

ПРАВОСЛАВНЫЙ ЎШАНЫМАШ ДЕЧ КОРАНМАШ – ПЕШ КУГУ ОЙГО!

Святой преподобный Лаврентий Черниговский (1868-1950) илыш корныж нерген ме кум ий ончыч январьысе номерыште возенна ыле. Ты гана тудын ончык ужын моштымыж дene кылдалтше да шонаш таратыше ик историй дene палдарена.

Свято-Ильинский Троицкий монастырыш налышт манын, Сивки села гыч Елена лўман ўдырамаш толын. Батюшка Лаврентий тореш лиийн, «Садак тыште кумал илиш ок тўнгал» манын каласен. А архиерей ден игуменья налыныт.

Икмияр жап гыч Киев гыч Черниговыш монахиня Мелхиседека толын, тудо шукертсек святитель Феодосийын мossaжлан вуйым саваш шонен. Шонымыжым шуктымек, Киевыш пеленже схимонахиня Александра ден саде Еленам нангаяш сёрен. Корныш тарванымыш деч ончыч Лаврентий ача деч благословенийым налнешт улмаш, но батюшка пеш строгий лиийн, нуным суапландарен оғыл. Монахиня-влак сукен шинчыныт, шортын сёрваленит. Тунам батюшка святой юмонга-влак ончылно кумалын да каласен: «Киевысе святыне-влаклан вуйым савымаш кугу порылыкым пуа. Тидым ўшан дене ыштыман, Юмын Шўдымашым шуктен илыман. Пылпомышысо Царицым чот пагалыман. Чон утаралтмашын тушманжым молитва да пўтё кучымо дене чактарыман».

Лаврентий ача Елена велыш савырнен каласен: «Кё Юмын Авам, Суксо ден святой-влакым ок жапле, Христосын Ильшим пушишо ыресшим шёрын онча, тыгай ең Юмын волгыдым ок уж, курым-курымеш тамыкыште йўлаш тўнталеш». Шкеже тунамак кидшым кўшё нўлталашын да Православный Черке да чын вера деч корангше-шамыч верч шортын

кумалаш тўнгалын. Батюшкан шинчавўдшым ужын, матушка-шамычат шортыныт, Елена гына кўэмалтше гай шоген. Тудын нерген батюшка молыштлан ончычак ойлен улмаш: «Молан ты еретичке дene вуйдам аныртылыда, тудо вет садак чын корныш ок шогал». Лаврентий ача Еленалан адак ойлен: «Православный ўшанымаш да Черке деч шке кумылын корангмаш – тиде пеш кугу ойго! Тыгай-шамыч орланен колат гынат, курымашлык илышым оғыт нал».

Чылаштым аналоишто кийыше ырес дene благословитлен, кажныжлан онғыш сакыме изи ыресым пёлеклен. Еленалан кугу просфорым да ыресым пуымыш годым туныктен каласен: «Господын ыресшим арале, имйомдаре, вет тудо тўням Утарыше Иисус Христосын тиистыже. Тыланет пуимо просфорым чот переге, тудым сёсна ынже коч!»

Йолын кужу корным эртүмекышт, паломнице-шамыч канаш шинчыныт. Мланымбаке шовычым шараптымек, Елена шке просфоржым луктын да воштыл ойлен: «Сөсна кочкын оғыл манын палаш, айста эн ончыч мыйын просфорем пурлына». Шовычыш пыштен гына шуктен, ала-кушеч кугу сөсна толын лектын, просфорым руалтен кудалын. Ты гана чылан чот лўдыныт, Елена шке ыресшым терген ончен. Юмылан тау, тудыжо верыштак лийын.

Умбакыже шып ошкылыныт. Киевыш миен шуын, лаврын Владимирский соборыштыжо, ўдырамаш монастырьлаште кумалыныт. Монахиня Мелхиседека шке олаштыже кодын. Схимонахиня Фекла Черниговыш пырля каяш шонен, но корнышто мо лиймым пален налмекыже, каяш лўдын. Тунам схимонахиня Мариамым ўжыныт. Черниговыш ик кечыште миен шуын оғытыл да йўдлан ең суртыш малаш пуренит. Кастене тушто Еленан ыресше лийын, а эрдене кынелыныт – ыресе уке! Чыла вере кычал пытаренит – нигуштат уке!

Пörтылмекышт, вигак Лаврентий ача деке каенит. Батюшка кумалын, чылаштым благословитлен, а ўскырт ўдырамашлан каласен: «Эх, Елена, Елена, курымаши илышилан тылат ыресым пуэнам, а тый тудым йомдаренат. Эскераши күштен, просфорым кучыктенам, а тый арален отыл. Пален лий, Господь Юмо полшымо деч посна нимом ыштен от керт, уда койышет деч коранг, Юмын эрыкшым шуктен иле. Эше ик гана шижтарем: Православийлан да тудын Черкыжлан колымешкет ўшанле лий! Тыйым пеш чаманем, но эше иктым каласем: колем гын, мыйым тойымаште тый от лий, мален кодат». Православный ўшанымашым аралыже, Православный Черке пелен лийже манын, уэш-пачаш сугынълен, но шкеже шортын колтен да каласен: «Уке, ны арален от керт, ны утаралт от керт».

Батюшкан колымекыже, Елена тудын колоткаж дene лийын, но пытастыш кечин шўгарыш пыштымым да колоткам плита дene петырымым чыннак ужын оғыл: мален кодын. Варажым шояк проповедник-шамычым колыштын, святой Православий да Христосын Черкыж деч корангын, сектант кашакыш каен. Нунын дene пырля тушто Господын ыресше да святой Православий ваштареш осалым ойлен. Тыгак архиерей ден священник-влакым вурсен, молитва лудым, пүтö кучымым кўлдымашыш луктын, святой мощым да юмонгам шотлен оғыл. Икмияр ий тыге илымекше, сулыкшым касарыдеак колен. Тудын мучашыже тыгай лиеш манын, Лаврентий ачалан Юмо ончылгоч шижтарен. Батюшка Еленам чын корныш савыраш тёчен гынат, ўдырамаш колыштын оғыл.

Господь, Тый мемнам чамане! Тыйын ёрыктарыше пашатым ужаш шинчанам поч. Тыйын эрыкетым палаш, Святой күштымашетым шуктash да шот дene илаш ушым pu!

Александра ден Мариам схимонахиня-влакын да монахиня Мелхиседекан шарнен ойлымышт гыч

ШКЕАТ ШОНАЛТЕН ОНЧО

Ик монах тыршен кумалын да Юмо деч пачаш-пачаш эре иктымак йодын: «Господь, тый чаманыше да кужун чытыше улат. Молан чоным утараш тынар чот неле, да молан тамык сулыкан ең-шамыч дene темын?»

Туддеке Суксо толын да каласен:

– Айда, пырля каена, мый тылат ең-шамычын коштмо корныштым ончыктем.

Монахын кельеж гыч лектын, нуно чодыраш каят. Тушто ик пörьең кукшо укш-влакым кугу нумалтышыш оптен да тупешыше сакен ошкылын. Пўгырнен, пыкше нангаген.

– Тиде еңын нумалтышыже пеш неле улымым шкеат ужат. Орланаш оғыл манын, иктаж укшыжым корандаш лиеш вет? Но тидым ышташ ушешыхат ок воч. Шуко еңже лач тыге илиа – шке сулыкшым кудалташ лўдын, ўмыржö мучко тыршен нумалеш. Сулыкшым касара гын, илышыже күштылемеш ыле, но тидым огеш ыште, – манеш Суксо.

Умбакырак ошкылмек, нуно таве деке миен шуыт. Тушто ик ең вўдым шокте дene коштал луктедаш тёча. Луктын шуктымыжлан чыла вўдшё мёнгеш йога. Тидыже мом ончыктымо нерген монах ёрын шона, а Суксо тудлан умылтара:

– Чот ёкынен, айдеме сулыкшо-влакым исповедь годым священниклан луктын каласа гын, сулыкшым касарыме порылыкым налеш. Тылеч вара адак тугаяк сулыкшым ышта гын, налме порылыкшо шокте вошт йоген кайыше вўд семынк пыта. Юмын порылыкым чот аклен да сайын арален мостыман.

Каят-каят да эшеат ёрыктарыше сўретым ужыт: имне тупыш пырням тореш пыштен, имнывалне пörьең шинча да тыйе черке омсанш пураш тёча, но пырняже эре омса янакеш пижеш. Тыйе пурен огеш керт гынат, пörьең уэш-пачаш толаша.

Тидым ёрын ончен шогымышт годым Суксо иктешлен каласа:

– Ончо, тиде енгат шке шотшо дene ала-могай поро пашам ыштынеже, но кузе ыштышашым ок пале. Иктажше деч сай канашым йодаш тудлан күгешнимашыже мешая. Изишак ўнтышырак лиеш ыле гын, кызыт марте мыньяр сай пашам ыштен кертеш ыле. Тый ынде шкеат шоналтен ончо, Господь чаманыше да кужун чытыше гынат, Тудлан тыгай ўскырт ең-шамычым утараш каныыле мо?

ПРОСТИТЛАШ ДА ПРОСТИЛЫМЕ ЛИЯШ

Шке тарзыже-влакын оксам кучылтмыштым тергаш шонышо кугыжа дene Пылпомыш Кугыжанышым тантасараш лиеш. Тергаш түнгальмекыже, тудын деке лу түжем талант (ик талант – латвич ияш пашадар) парыман ик еңым конденит. Парымжым пörтүлтен кертын оғылат, кугыжа тудым шкенжымат, ватыжымат, йочажевлакымат, уло погыжымат ужалаш да парымжым пörтүлташ шүден. Тунам тарзе тудын ончылан сукалтен шинчын да кумал-кумал сёрвален: «Оза, мыйым чамане, чыталте, чыла түлем». Кугыжа тиде тарзым чаманен, тудым эрыкыш колтен да уло парымжым кудалтен.

Тиде тарзе, уремыш лекмекыже, вес тарзым вашлийын. Тудыжо тудлан шүдö динарийым (ик динарий – ик кечаш пашадар) пусашаш улмаш. Тиде еңым кучен да пикташ түнгальын. «Мыланем парыметым пörтүлтö!» – ойлен. Тунам йолташыже тудын ончылан сукалтен шинчын сёрвалаш түнгальын: «Мыйым чамане, чыталте, мый чыла түлем». Но тудо келшен оғыл, каен да, парымым түлүмешкыже, казаматыш петырыктен шынден.

Мо лиймым вес тарзе-влак ужыныт да пешак ойганенит, нуно кугыжа деке каенит да чыла каласкалениит. Тунам кугыжа тудым ўжыктиен да ойлен: «Осал тарзе! Мыйым сёрвалышын да чыла пусашетым кудалышым. Тугеже тыйым чаманымем семыннак шке йолташетым чаманышаш отыл ыле мо?» Чот шыдешкыше кугыжа, парымжым түлөн пытарымешке, тудым орландарыше-влак кидыш пуэн.

Тендан кокла гыч кажныже лишылже-влакын титакыштым уло кумылын ок кудалте гын, Пылпомышысо Ачамат тендан дene тыгак ышта (Мф. 18:23-35).

Матфейын возымо Евангелийсе тиде ужашим Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитише Иоанн умылтара:

– Ты притче гоч Господь мыланна Юмын Кугыжанышке наңгайыше эн приста корным почеш: проститлыза – вара тыланнат проститлат. Тиде күштымашым шуктash моткоч күштылго, но утаралтмышын йыр улшо калык гоч пултмыже нерген айдеме ала-молан монда. Лишилна-влакым кузе ончена, Юмынат мемнан деке тугай серлагышы же лиеш. Ончалза, Господь чылаланнат пеш шуко пöлекым пуэн: Тудо мыланна илышым пöлеклен, мыланна тазалыкым пöлеклен, мыланна ушым, ятыр түрлö мастьарлыкым пöлеклен. Илыш корныштына полшенак шога, ик айдемымат ик татланат ок кудалте. А меже Юмын пуымыжым кузе кучылтына?

Айста шкенам тергена: йырна улшо лишилна-шамычым кузе ончена? Эре ойлена: «Мый чылажымат шке тыршымен дene ыштен налынам, тиде мыйын, а иктж-кёлан иктаж-мом пуэнам гын, тудо пörтүлтышаши». Пеш вашке мондена: Юмо деч посна ме нимомат ыштен оғына керт, а мом ыштен налынна – тиде чылажат Юмын

ЕВАНГЕЛИЙЫМ ЛУДЫНА

серлагышыж дene, сандене весе дene пайлалтшаши улына да олмешыже нимом йодшаш оғынал. А ме шкенам кузе кучена? Иктаж-мом пычырикым пуэна але изишак полшена гынат, вигак мёнгеш күчена, южунам эсогыл суд марте шуына...

Касарымаш таинстыште Господь мыланна чыла проститла, олмешыже нимом ок йод. Кажнынам Шке йөратымашыж дene авалтен, чонланна, капкылланна, илышланна мо күлмым чыла пуа. Тугеже меат тыгак вес еңым проститлышаши, Юмылан, Тудын полышыжлан тауштен моштышаш улына. А лишылнам оғына проститле, сулык пашанам оғына касаре, шкенам вашталташ оғына тёчё гын, Господь мыланна мланымбаке түрлö илыш урокым – неле черым, шучко ойгым але кугу тергымашым – колта. Айдеме вуй йырже кеч изиш шоналтыже, уло чонжо дene Юмын сёрвалыже манын тыге ышта.

Юмын йөратымашыже куаным налмына дene веле оғыл палдырна, утларакше ойго гоч шижалтеш, вет ойгым колтымыж дene Господь мемнан чоннам помыжалтара. Ко шкеже черланен, орланен ончен гын, тудо весынат капкыл корштышыжымат, чон корштышыжымат сайын умыла.

Юмын урокшо мыланна кажне кечин пулалтеш. ынде совестын ойлымо йўкшымат колына: «Проститлыза – вара Господят язықдам проститла». Но молан гын мешкенам пешушанлан пыштен, тиде приста да күштылго күштымашым ынена шукто? А теве молан: күгешнимашна, «мый-мый» манмына ласкалыкым оғыт пу. «Мый-мый» тунаре келгыш вожым колтен, ынде туге чучеш, пуйто мемнам гына Юмыжат, ача-аванат, чыланат обижатлат. Чылажат тыге оғыл, ниможат мыланна огеш келше. Пагалымем-влак, мо мемнан дene ышталтеш? Пычкемыш шинчалан, пычкемыш чонлан чынжымак чылажат пычкемышын коеш. А волгыдо чонлан чылажат волгыдо. Волгыдо чон кажне айдемыште Юмын түсшым ужеш, кажне айдемым Христосым Шкенжым вашлийме семыннак вашлиеш.

Чоныштына пычкемыш гын, пагалымем-влак, Юмын волгыдыж деке шуаш тыршаш күлеш. Тыгодым чоннам волгалтарыже, языкна деч эрнаш полшыжо манын, Утарышынам сёрвалыман. Тек Тудо кугыжалык туро корно дene мемнам курымашлыкыш ошкылаш туныкта – проститлаш да проститлыме лияш.

ИК КАП ДА ИК ЧОН

Шке ватым капкылжылан кёра оғыл, а яндар чонжылан да поро шүмжылан йёратыман.

Мо маријжын уке, тудо ватын уло, тудо көрғө шижмашыж дene маријжым ешара, да мёнгешла. Сандене вате-мариј коклаште чонын, ушын да шўмын тугай ойыртемже-влак пеш виян палдырнышаш улыт, кудышт пёръенглан да ўдырамашлан гына келшен толыт. Пёръенг шўмын торжалыкше ўдырамашын ныжыл да яндар шўмжо дene ешаралтеш, вет ўдырамашын шўмжо духовный йёратымашым ятырлан сайрак шижеш.

А вате... маријже дene мутланыме годым куат ситыдымашыжым, уш келгытшым тудын шинчымашыж, пентыде койыш-шоктышыж дene темышаш.

Пёръенг ден ўдырамаш мужыран илымышт годым ик кап да ик чон лийшаш улыт. А вара когынышт дечат эн порыжым, эн чаплыжым налын да иктыш ушен, нунын деч эшеат кугу күкшытан чон шочшаш.

Святитель Лука Крымский

АЙЫК ИЛЫШЫШ КУСНЕН

Ик палымем аракам йўмё чер дene чot орланен. Икана командиновкышто улмых годым вес оласе аэропортеш эсогыл йочажымат монден коден. Марийжын чот йўмыжлан кёра шуко ойгым чытен лекше пелашыже тылеч вара ойырлен каен.

Пёръенын илыш ораваже агар пундаш велыш пёрдын. Тунам тудо черкыш толын да священниклан ойгыж нерген каласкален. Батюшка тудым түткын колыштын, а вара каласен:

— Мый тылат нимогай молитвам але правилым ом пу, вет тый нуным арня гычак мондет. Тыглай йёным веле темлен кертам: аракам йўмет шуын колта гын, шке дечет шке йод: «А молан?» Тунамак Юмылан сёрвалаш тўнгал, кузе моштет, туге кумал. Ик кечым айык эртарет гын, кастене уло кумылын Юмылан таум ыште, «Тачысе кече верч, Господь, кугу тау Тыланет!» манын ойло. Мыйын ты проста канашем шукташ тырше.

Тылеч ончыч пёръенглан ятыр «чапле» йёним темленыт, но нимоат полшен кертын оғыл, вет кеч иктаж йёңжым мучаш марте шукташ тудын чытышыже ситең оғыл. Батюшкан ойжым колыштмек, «Тидыже полшен кертеш мо?» манышла, ўшаныдымын вачыжым туртыктен да нимом сёрен ойлен оғыл.

Кунам тудым йолташыже-шамыч «каналташ» ўжыныт, ончычсо семын вигак почешышт каен оғыл. Священникин каласымыж семын шкеж деч шке йодын: «А молан?» Шке семынже Юмылан сёрвалаш тёчен ончен. Тунамак шинча

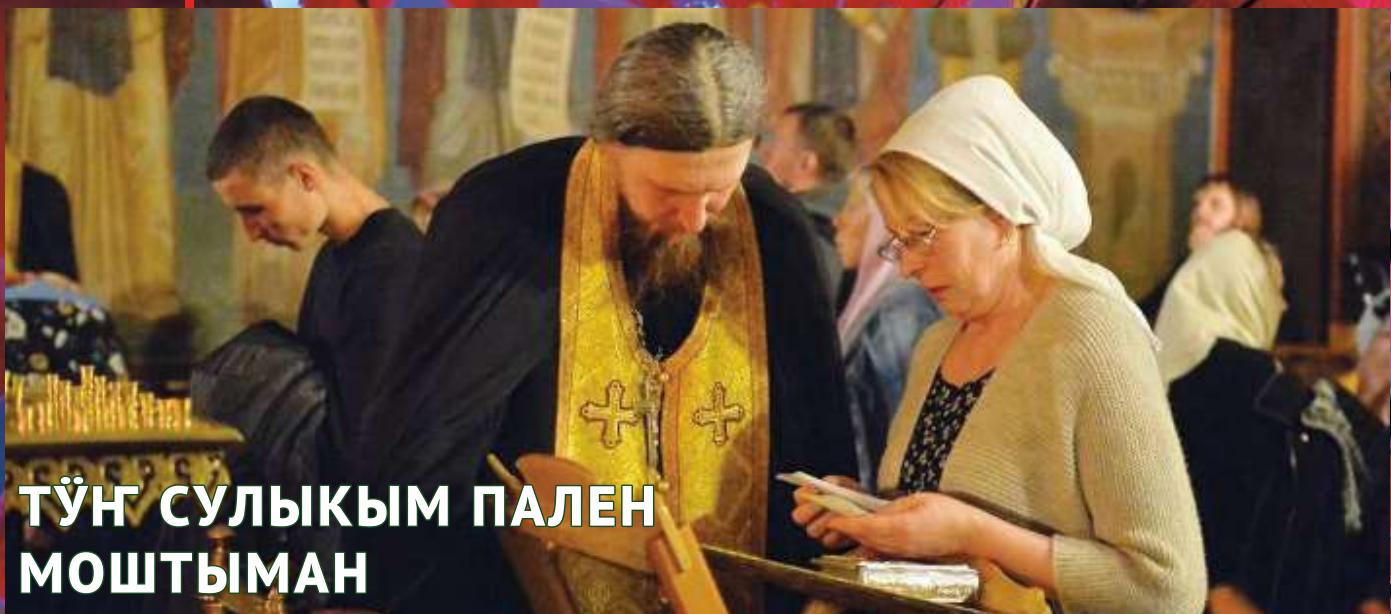

ончылныжо вучыдымын киносүрет семын шарнымаш-влак эртенит: кунам да күшто чот йўмыжё, мом тёчымыжё, кажне ганажат магай вожылмаш паша дene мучашлалтме конченыт...

Тудлан тuge чучын, пуйто чонжо кумыкталтын — да тудо веселитлаш кайиме деч отказан кертын. Кечигут айык илен лектын да кастене Юмылан таум ыштен. Тунам шўм-чонышкыжо кугу куан пурен, кумылжо тодылалтын, чуч гына шортын колтен оғыл. Аракам йўаш алгаштарыше амал лекме годым ончыкыжымат тыге ыштен.

Палымемын шот дene илаш тўнгалмыжлан ынде кандаш ий шуэш. Тичмаш еш дene ила: вашталтмыжым ужын, пелашыже пўртылын. Шаланен шушо бизнесшым шотыш конден, пашаже ончычсо деч сайын каяш тўнгалын. Черке службыш коштеш, южунам алтарыште полышкала, ялыште пўртым чонген шынден. Айык илен эртарыме кажне кечијлан кас еда тудо Юмылан таум ышта!

Диакон Дионисий АХАЛАШВИЛИ

ТҮНГ СУЛЫКЫМ ПАЛЕН МОШТЫМАН

Южо ең языкым касарымашке тыгыде буква дене шке сулыкым возыман вич тетрадь лаштыкым конда. Туддеч йодмо шуэш: «Тый 150 түрлө сулыкым ыштымет нерген возенат, вара кудыж ваштареш кучедалаш түнгалаат?

Тыште мо гына уке, каласен шукташат неле: ең нерген осалым ойлымо, шуко кочмо да малыме, йогыланыме, шкем кугаэш ужмо да кугешныме, шүлүкүн авалтымы же... Сулыкым ыштымет верч ёкынет да тидым почын ойлет гын, тылеч вара илышетым вашталташ күлеш. Калык манмыла, 180 градуслан вес вельш савырныман, у илышым түнгальман. А тынар шуко сулык деч иканаште ойырлаш лиеш мо?» Кок мераным поктет гын, иктыжымат кучен от керт; кок пүкеныш иканаште шинчат гын, коклашкышт волен возат.

Тугеже күлешан иктешлымашым ыштыман: кугу спискым возымаште пайдаже шагал! Ончыч шкалан шке чындуховный диагнозым шындыман: «Илыш умылымашем да койыш-шоктышем шотан мо? Мо мыйым эн чот шенгек шупшеш, мөгай кумылшупшмашем неле духовный черыш савырнен?»

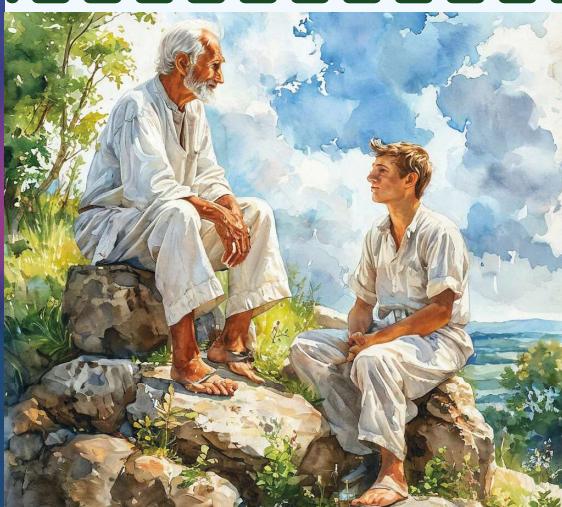
Айдемын эн кугу лушкыдылыкым пален, ия-шамыч тудым түрлө семын пүтиркалат. Тиде лушкыдылыкшо пушенгысе укш наре шёрынан. Шкаланат тудым ужын моштыман. Вийим пуюшо

кугу осалжым сенет гын, молыштат вашке чакнат. Пушентым түнгё гычак руэн шуэт гын, укшыж-влак вашке кошкат.

Теве Мария Египетская ир мландыш каен да яжарланыме сулыкшо ваштареш 18 ий кучедалын. Шужымашым, йүштö-шокшым шуко чытен, айдемымат ужын оғыл, а сулыкшо садак ушыжым луген, капшым йўлалтен. Тудын сыраш, көранаш але иктаж вес сулыкым ышташ йёнжат лийин оғыл. Юмын полшымо дене тынар ийыште ик түнг сулыкым сенен. Тидын деч вара лийыныт дыр моло изирақ кучедалмашат. Пытартыш ийлаште кугешнымаш ваштареш чот кучедалашы же логалын, вет Юмо тудлан тунар шуко моштымашым пүэн. Мария Святой Шүлүш дене темше лийин, нигунам лудын оғыл гынат, Святой Возымашым пүтинек пален; вүд ўмбач коштын кертын, молитвам лудмыж годым южышко нöлтаптын, еңын илышыжым, мом шонымыжым да ончыкыжым мо лийашашым чыла пален. Тыгодым тудлан эше ўнгышылыкшым арапен кодаш күлын.

Духовный кучедалмашын түнг негизшым эше ик гана ушештарен кодена: эн уда кумылшупшмашет – тиде пушенгын рүдүржю. Тудым руал ойырет – пушенгыже йёрлеш, укшыжат кошка.

Протоиерей Андрей ОВЧИННИКОВ

ПЕЛЕДЫШ ДЕЧ ПРИМЕРЫМ НАЛ

Туныктышо ик тунемшыжын ўдир деке пижедыл-мыхым пален налын да туныктен каласен:

- Йөратыкташ ит тёчө, тый тыге нигунам тудын йөратымашыжым от нал.
- Ну, молан?
- Вучыдымо уна-влак пörтышкет виеш пуринешт, омсашкет виян түкалат, тыгодым ўпыштым күрын-күрын, омсам почаш күштен кычкырат гын, каласе, тый мом ыштет?
- Омсамым эшеат пэнгыздынрак чараклем.
- Йөратымаш шотыштат тыгак: вес еңын шүм омсашкы же ит кыре, уке гын тиде омса утларак виянрак түккүлалтеш. Сай йолташ, вучымо уна лий, тунам ончылнёт кеч-могай шүмат почылтеш. Пеледыш деч примерым нал: ик пеледышат мүкш-влак почеш ок куржтал, а нуным шкеж деке шерывүдшым пölеклен сымыстара.

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

♡ - пища с растит. маслом   ♡ - разрешение на вино
 ♪ - пища без растительного масла   ✕ - воздержание от пищи
 ⚡ - разрешение на рыбу   ⚡ - сплошные седмицы
 🍔 - скромная пища без мяса   🍔 - постные дни
 🍃 - разрешение на икру   🍃 - особое поминование усопших

2 – Смоленск оләсе благоверный князь Феодорын да тудын Давид ден Константин эргыштын кечышт.

3 – Святой орланышы да исповедник Михаилын, Чернигово оләсе князынын, да тудын бояринже Феодорын кечышт.

4 – Святитель Димитрий Ростовскийын кечыше.

6 – Москван митрополитше святитель Иннокентийын кечыше.

ОКТЯБРЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

8 – Преподобный Сергий Радонежскийын кечыше.

9 – Апостол да евангелист Иоанн Богословын да Москва ден уло Русыны патриархше святитель Тихонын кечышт.

10 – Крутицкын митрополитше священномученик Петрын кечыше.

11 – Преподобный Харитон Исповедникин, Радонежысе Кирилл ден Мария преподобный схимонах-влакын кечышт.

13 – Киевын икымше митрополитше святитель Михаилын кечыше.

14 – Юмым Шочыктышо Эн святой Аван Леведымже лүмеш пайрем.

15 – Праведный воин Феодор Ушаковын кечыше.

17 – Гурий Казанский ден Варсонофий Тверской святитель-

влакын кечышт. Озантысе святой-влакын погынышт.

18 – Москва оләсе святитель-влакын кечышт.

19 – Апостол Фоман кечыше.

22 – Апостол Иаков Алфеевын кечыше.

23 – Оптинысе преподобный Амвросийын кечыше.

24 – Оптин пустынысе чыла святой-влакын погынышт.

26 – Түнамбалысе 7-ше Погынышто лийше святой ач-влакын кечышт. Юмын Аван Иверский иконыжын кечыше.

29 – Тобольскин митрополитше святитель Иоанннын кечыше.

30 – Марий кундемыссе священномученик Анатолий Ивановскийын кечыше.

31 – Апостол да евангелист Лукан кечыше.

Үдьрем күшмүж семын яра жапшым кухнышто эртараш түңгәле. Ик семынже тиде моткоч сай, вет кажне ўдьрамаш момынат тутлым шолтен моштышаш. А тудлан шере кочкишым күэшташ утларак келшен.

Икана тыге кухнышто озаланымыж годым ала-кузе мыят тушко логальым. Мом ыштылмыжым ужмекем, эсогыл шыдешкен кайышым. «Ну кө тыге ышта? Нине кочкиш йёрварым пырля лугаш лиеш мо? Ну молан сакыржым тынаре шуко опташ, утыждене шере лиешыс?» Эше ятыр келшыдымаш ушыштем пёрдын, нунын кокла гыч ик-кокытшым гына ўдьремлан луктын пыштен кертым.

Мыйын шылтален пелештымем тудлан ыш келше. Вашмутшо тыгай ыле: «Интернетысе рецепт почеш ыштем. Тушто тыге возымо». Күэшт лукмекыже, мый ача семын кузе лияш пален омыл. Йдьремын шере кочкишыжым «Уке гыч кая» манын каласем гын, тугеже кумылжым чот волтем. «Пеш тутло» манашат йылме огеш савырне. Тыге ойлем гын, ондалем лиешыс, тудо вара вес ганат тыгак ышта, тамлыракын күэшташ ок тунем. Кызыт ынде ом шарне мом тунам каласенам, но ўдьремын күэшташ кумылжо йомо, икмияр тылзылан.

Жап эртyme семын шкеже эре шонкалем. Уке, кулинарий нерген оғыл. Юмо нерген. Рашрак каласаш гын, уло түнә нерген, вет түнә – тиде Юмын кухныжо. Мый ўдьремдене кузе койынам, мемнан дene Юмо Шкенжым тuge огеш кучо. Илышиштына иктаж «пучымышым» шолтымына годым Тудо воктенна мемнам тёрлен огеш шого. Эсогыл когар пуш нержым шуралта гынат, «Мом те ыште ыштылыда?» манын огеш шүшкылт, а лектышыш шумынам чытенак вуча.

Кунам ме Тудын ончыко мом ыштымынам кеч-могайым (кадыр-кудырым, важыкым, шўкшым але сайым) кондена, Тудо йөратьше да шыма Ача семын лектышланна уло чонжо дene куана. Вет ме

САЙЫМ УЖЫН МОШТЫЗА

тидым шкаланна веле оғыл, Тудланат ыштенна, сандене йывырта. Пеш сайынжак лектын оғыл гынат, вет ыштенна, а жапнам телевизор ончылно яра киен эртарен оғынал.

Тудо эн начарыштыжат мом-гынат сайым ужын мошта. Йөрен пытыше тулотыштат изи пычырик сесекемым муэш да волгарт йүлышö тулотым угыч ылыжта. Мыланна ўшана да, Тудден шкенан коклаште чонген шогалтыме пырдыжнам шалатен, шонен лукмотурлө амалнам кок велкыла корангден, тор дene оралалтын петырныше чоннаште Тудлан ўшаныме изи сесекемым мұын луктеш.

Юмын кухныжо нерген чүчкыдынрак шарналтена гын, ешыштына илыш могай чот вашталтеш ыле! Айста тугеже икте-весына воктене орол гай шогылтмо олмеш шке семынна шыпак Түг Поварнам – Господь Юмынам – ушым пүжко, полшыжо, чыла төрлүжö, волгыдо корныш шогалтыже манын сёрвален илена!

Протоиерей Павел ВЕЛИКАНОВ

КУАНЕН ЧИЯЛТЕНА

ЭРЛАСЕ КЕЧЕ НЕРГЕН ИДА ТУРГЫЖЛАНЕ

Кавасе кайык-влакым те ончалза:

Огыт ёдё нуно, огытат түрэд.

Амбарышкат тыршалын огыт опто –
Пылпомышысо Ачашт нуным пукша. Палет?

Шекланенат пасусо лилий-влакым?

Могай мотор вургеман чыланат шогат?

Поянлыкше ден айдеме чаплана гын, –
Пеледышла садак чиен ок керт, товат!

Юмо шудымат тыге мотор чикта гын,
Мемнажым Тудо эшееат чот йёрата!

Кочшаш, чийышаш верч ида тургыжлане –

Пылпомышысо Ачана мо күлмым пеш пала.

Эн чот кычалза Юмын Кугыжанышым,

Да Тудын чынжым тыршен кычалза.

Эрласе кече нерген ида тургыжлане,

Вет кажне кечылан шке тургымко сита.

**Виктор МИХАЙЛОВ,
Юлсер кундем, Нурмучаш Шайра**

ТЫЛАНЕТ ИКТЫЛАН

Тыланет Иктылан пеледеш ош висвисше,
Чечен вуйжым савен, Тыланет кумалеш.
Тыланет Иктылан шүшкялта сар шүшпүкшö,
Öрыктарыше, сылне, сай семжым луктеш.
Тыланет Иктылан йогалеш памаш вўдшö,
Чарныде, Тыйымак Иктымак мокталта.

Тыйымак Иктымак канде-канде каваже
Торгавуй гай шинчаж дene йоратен шымата.

Тыланет Иктылан шыргыжеш чевер кече,

Тыланет чүчкалта, шортньö йолжым шуен.

Тыланет Иктылан пешак күшнö ший тылзе

Шўдирлаж дene пырля волгалтеш, куанен.

Тыланет Иктылан вўдварала

возеш шонанпилже,

Тўрлö тўсшым чўкта – ончен йывыртет

шер теммеш.

Тыланет Иктылан кава тўрим айла ўжараже,

Эн чевер сасса деч чеверракын,

сёралын коеш.

Тыланет Иктылан ужарга сылне олық,

Тыланет пеледеш эн чечен мёр сасса.

Тыланет Иктылан, чыла кертше

Иисус Христосна.

Тыланет Иктылан, моктышашлык

мемнан Юмына!

Лариса ЯКОВЛЕВА

"ШЎМ-ЧОН ИЗОЛЫК" МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ

Учредитель: "Руш Православный Черкын Йошкар-Олае да
Марий Элысе епархийже (Московский Патриархат)" религиозный
организация.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы
по надзору в сфере связи, информационных технологий и
массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство
о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12. Заказ №

Журнал лекме жап - 3.10.2025 ий.

0+ - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010 г.
№436-ФЗ.

Журналом редакцийшите погымо да верстатыме. "Стринг" ИПФ ООО-
што савыктыме. Адрессе: 424007, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95,
101А корпус, 12-12А пёлем.

Редакцийын да издательын адресыши: 424000, Йошкар-Ола,
Вознесенский урем, 81, 224-ше пёлем.

Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Түн редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев (иерей), Д.В. Смирнов,

А.П. Чемекова, А.В. Эманова.

Компьютер дene кельштырыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен кельшыме почеш. Авторын да редакцийын
шонымашышт тўрлö лийын кертыт. Серыш-влак мёнгеш огыт
колтталт.

**РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА
КЫШКЫЛТАШ ОГЫЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!**